

GAUSDALS TIDENDE

36. ÅRGANG

GAUSDAL HISTORIELAG

NR. 2 - 2023

Gausdal Historielags yngste medlem, Kjetil Lauritsen, 5 år.

REFERAT ÅRSMØTET I GAUSDAL HISTORIELAG.

Årsmøtet i Gausdal historielag ble avholdt i Østre Gausdal Prestegard, 12. mars 2023.

1. Åpning.
Leder ønsket velkommen.
2. Godkjenning av innkalling.G
Vedtak:Årsmøtet godkjente innkallingen.
3. Valg av møteleder.
Vedtak:Arne Halvorsen valgt til møteleder.
4. Valg av sekretær.
Vedtak:Iver Lauritsen valgt til sekretær.
5. Valg av to personer til å skrive under på protokoll.
Vedtak: Birgit Kraabøl og Tor Korsvold valgt.
6. Årsberetning.
Leder gikk gjennom denne, med laget / gruppenes aktiviteter i året som har gått. Det er stor aktivitet i laget med mange aktive folk og grupper. Det var en økning på 10 medlemmer i 2022, så totalt var det pr. 31.12.2022, 333 medlemmer.
Vedtak: Årsmøtet godkjente årsberetningen.
7. Regnskap.
Kjell Håkon gikk gjennom resultat regnskapet, balansen og notene. Regnskapet viser et overskudd på kr. 173.623 for året 2022. Egenkapitalen pr. 31.12.2022 var på kr. 4.627.446 (bank og aksjer). Leder leste opp regnskapskontroll-rapporten fra kontrollørene, der de anbefalte regnskapet godkjent.
Vedtak: Årsmøtet godkjente regnskapet.
8. Innkomne forslag.
Ingen.
9. Forslag fra styret.
Ingen.
10. Valg godtgjørelse.
Halvor Holen represnterte valgkomiteen.
Årsmøtet valgte følgende:
Arne Halvorsen gjenvalgt som leder i 1 år.
Jørgen Moen gjenvalgt for 3 år.
Inga Johanne Pighaug gjenvalgt for 3 år.
Varamedlemmer:

Marit Hjelmstad gjenvalgt for 1 år (fast møtende på styremøter).

Johs. Nordgården gjenvalgt for 1 år.

Håkon Kraabøl gjenvalgt for 1 år.

Regnskapskontrollører:

Odd Røysom valgt for 1 år.

Gustav Klaape valgt for 1 år.

Valgkomite:

Monica Elvestrand, ny valgt for 3 år.

Tove Fjeldet

Sondre Forseth.

Årsmøtet vedtok samtidig en økning på 5 % i godtgjørelse til styret.

Forslag fra Birgit Kraabøl om uendra beløp falt med stort flertall.

Etter det formelle ble det vist fram gamle filmer fra Historielagets arkiv. Det ble servert kaffe, kringle og påsmurte rundstykker.

Ivar (referent).

MARKVANDRING BAUKER SØNDAG 4. JUNI.

Den planlagte markvandringen på Bauker i 2022 måtte utsettes, og det blir i stedet der søndag 4. juni. Nåværende eier av Bauker vil fortelle om stedet slik det er i dag, og vi får se oss rundt.

Vi går fra Østre Gausdal Bygdahus. De som ikke kan gå så langt kan selvsagt kjøre helt fram.

Se ellers plakater nærmere datoen.

Det blir også markvandring på høsten, høyst sannsynlig på Verksodden i Espedal. Her kan vi se restene av nikkilverket, tegn i terrenget etter den gamle bebyggelsen, kirka og Gravholmen. Vi får med oss kjentmann. Tid er enda ikke bestemt.

ÅRSMØTE I STIFTELSEN REIDEVOLL.

Gausdal Historielag var representert ved Arne Halvorsen.

Det var ingen store saker til behandling.

Valg styre; Mathias Enge (styreleder), Åge Bakkestuen, Stein Johnny

Bråthen, Marie-Christine Knagenhjelm og Andreas Aanstad.
Varamedlemmer: Vegard Homb, Marianne Rognlien, Gunnar Rundtom,
Oddbjørn Skogen og Ole Volehaugen.

ULSRUD GARDSMUSEUM SOMMEREN 2023.

Programmet for sommeren i Ulsrud Gardsmuseum begynner å ta form, og så langt er 2 søndager klare:

9. juli presenteres Geir Høiland og Torstein Bjaalands bok «Stay Behind». Gausdal Husflidslag vil vise produkter og teknikker. Det blir salgsboder med «Ystelyst», Holthaugen Gard», «Kolrud Markedshage», samt at Arne Øversveen vil være på plass med sitt håndtverk.

Du kan selvsagt også kjøpe historielagets bøker.

23. juli vil Ruth Olina Lødemel og Arnhild Vik framføre et program om Norges største dramatiske sopran gjennom tidene, Kirsten Flagstad

Årets maleriutstillinger er Omar Solås, og hans arbeider kan sees alle Ulsrud-søndagene.

Følg ellers med på plakater om Ulsrudprogrammet.

BOKLANSERING, BIND 1, SLEKTER, GARDER OG BOPLASSER.

Det blir boklansering for bind 1 en gang rundt 1. juli. Følg med på Facebook, hjemmesiden og plakater.

GAUSDALSBUNADEN.

Gausdal Historielag, Gausdal Husflidslag vil ha en kveld viet Gausdalsbunaden en gang til høsten. Husflidskonsulenten i Oppland, Brita Rusten vil holde foredrag om bunaden, og forskjellige bunader blir vist fram. Kunne det være en god ide at alle som har Gausdalsbunad iførte seg disse denne kvelden?

Denne hyggekvelden blir holdt i Østre Gausdal Prestegard en gang på høsten. Vi kommer tilbake med mere informasjon ved en senere anledning.

OM EN STOR VANDFLOM I GAUSDAL SOMMEREN 1754.

Natten til Onsdagen den 19de Juni dette Aar begyndte det tætt og jevnt at regne efter Torden sønderud, som dog lidet eller intet hørtes. Onsdageen den 19de regnede det stærk og continuerlig, hvorved Elven her under Præstegaarden stærk opvoxte, saa den gik lige ind i Kaalkynen som en strie Foss og lige op til imellem Kirkegaarden og Hesteskiulene, men Natten til Torsdagen og all Torsdagen regnede det saa stærkt, at ey allene alle Broerne her i Begge Elvene gik bort (undtagen Aamodt-Broen, Brustue-Broen, som gaar over til ødegaardene, Hols-Broen norden Borregaard, Lia-Broen, som ligger over til Revoldsrud og Been-Broen i Svadsum) – saa ikke en af de øvrige blev staaende, at lige til Faabergs Sund, men det mangfoldige Regn aarsagede ogsaa mangfoldige Jordskrier, som gjorde stor Skade paa adskillige Stæder baade paa Ager og Eng etc., men i Særdeleshed hos Torger Salomonsen og Anders Tostensøn Rødningen i Folleboe, hvor Skrien, foruden Ager og Eng toeg bort Huse især et Ildhuus, hvori 2de qvinfolk laae om Natten til Torsdags, som begge fulgte, men af hvilke den ene ynkelig blev knuset og dræpt og under Jord og Steen begravet, til hun igjenfandtes den 21de; den 2den undkom med Livet, men ilde tilredt; ligesaa borttoeg Jordskrien mange at Gaardens Huuse i Midtvoldslie samt Ager og Eng, saa og i Husmandsværelset Føxe Sveen saa og paa Garden Møglien i Olstadgrænden og mange flere Steds, dog uden saa stor Skade, som ved de benevnte Gaarde her, men i Ringeboe og Fron gjorde Skirne endda større Skade. Aarsagen var vel at Tælen var oppe i Aaserne endda ikke rett skudt efter den lange Barfrost, vi hadde denne Vinter, og Jorden altsaa i Aaserne hvor Skrierne begyndte løs. En ung Karl Engebret Larsøn Aamodt paa Vaalen druknede og ved denne store Flom i Elven ved Vaale Sætteren (som gaar ned ved Fossetsætteren), da han vilde ride derover.

I sin tid skrevet av H. Blom Svendsen.

OLAF MIKKELSEN

Olaf Mikkelsen ble født på Elverum i 1872. Han kom til Gausdal, og ble etterhvert bruker i Storlien i Vestre Gausdal. Ved siden av bruket jobbet han som tømmerhugger, tømmerfløter og tjærebrenner. Hele livet var det skogen og fjellet som var arbeidsplassen. Han var opptatt av at arbeidsfolk ikke skulle ha lengre arbeidsdag enn 9 timer, og han gjorde seg bemerket i

arbeiderbevegelsen på 1900-tallet.

Olaf hadde også litterære evner, og han skrev mange viser som alle var knyttet til det han kjente. Mange av visene har nok kommet bort, men en del har overlevd. Den mest kjente er nok «Siste vise». Den ble funnet på bordet i bua hans ved Revåa i Gausdal Vestfjell, der han gjorde slutt på livet sitt tidlig på nyåret i 1932.

Mai var tiden da forberedelsene til seterreisen senere på sommeren i Gausdal tok til, og hva passer vel bedre enn å ta med «Budeie vise» av Olaf Mikkelsen.

Når denne sang jeg skriver, da er det sommertid,
med grønne fjell og daler og fuglesang i li,
og bjelleklang jeg hører fra fjell og setervang,
derfor skal vår budeie nu få sin egen sang.

Når solden den oppstiger og gylnet fjellets topp,
må alle de budeier fra sengen stige opp,
for nå skal kua melkes og geita likeså,
og siden skal de slippes så de på hamn får gå.

Når dette er i orden da bæres melken inn,
og tømmer opp i pannen og røres litt omkring,
for nå skal vår budeie vise hvad hun kan,
om osten hun kan lage, som smaker kristen mann.

For hver en ost hun lager, for hvert et kilo smør,
hun pantekreveren stenger bort fra bondens dør,
for hver en kalv på båsen, for hver en gjøet gris,
beviser at budeien bør ha sin største pris.

Gausdal Historielag har epostadresse: post@gausdalhistorielag.no.

Leder Arne Halvorsen har ny epostadresse: arne.halvorsen123@gmail.com.

Kontoret i Østre Gausdal Prestegard er åpent hver onsdag fra kl. 16 til 18,
og etter avtale.